# ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 30. apríla 2009 *

Vo veci C-531/07,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Rakúsko) z 13. novembra 2007 a doručený Súdnemu dvoru 29. novembra 2007, ktorý súvisí s konaním:

**Fachverband der Buch- und Medienwirtschaft**

proti

**LIBRO Handelsgesellschaft mbH,**

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia K. Schiemann, P. Kūris, L. Bay Larsen a C. Toader (spravodajkyňa),

* Jazyk konania: nemčina.

generálna advokátka: V. Trstenjak,
tajomník: K. Sztranc-Sławiczek, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 16. októbra 2008,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Fachverband der Buch- und Medienwirtschaft, v zastúpení: B. Tonninger a E. Riegler, Rechtsanwälte,

— LIBRO Handelsgesellschaft mbH, v zastúpení: G. Prantl, Rechtsanwalt,

— rakúska vláda, v zastúpení: C. Pesendorfer a G. Thallinger, splnomocnení zástupcovia,

— nemecká vláda, v zastúpení: M. Lumma, splnomocnený zástupca,

— španielska vláda, v zastúpení: J. López-Medel Bascones, splnomocnený zástupca,

— francúzska vláda, v zastúpení: G. de Bergues a A.-L. Vendrolini, splnomocnení zástupcovia,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: R. Sauer a B. Schima, splnomocnení zástupcovia,

— Dozorný orgán EZVO, v zastúpení: N. Fenger a F. Simonetti, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 18. decembra 2008,

vyhlásil tento

**Rozsudok**

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 3 ods. 1 ES, 10 ES, 28 ES, 30 ES, 81 ES a 151 ES.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu, ktorý začal Fachverband der Buch- und Medienwirtschaft (profesijný zväz obchodnej komory pre knižné a mediálne odvetvie, ďalej len „Fachverband“) proti LIBRO Handelsgesellschaft mbH (ďalej len „LIBRO“), v rámci ktorého sa domáha, aby bola spoločnosť LIBRO zaviazaná nevykonávať na vnútroštátnom území reklamu predaja kníh s nižšími cenami, ako sú ceny stanovené

podľa spolkového zákona o regulácii cien kníh (Bundesgesetz über die Preisbindung bei Büchern, BGBl. I, 45/2000, ďalej len „BPrBG“).

**Vnútroštátny právny rámec**

*BPrBG*

3 § 1 BPrBG znie takto:

„§ 1 Tento spolkový zákon sa uplatňuje na vydávanie a dovoz kníh a partitúr v nemeckom jazyku, ako aj obchodovanie s nimi, s výnimkou cezhraničného elektronického obchodu. Jeho cieľom je tvorba ceny, ktorá zohľadňuje osobitosť kníh ako kultúrneho statku, záujem spotrebiteľa na primeraných cenách kníh a hospodárske danosti kníhkupectiev.“

4 § 3 BPrBG stanovuje:

„1. Vydavateľ alebo dovozca výrobku v zmysle § 1 je povinný stanoviť a zverejniť predajnú cenu pre verejnosť pre výrobky v zmysle § 1, ktoré vydáva alebo dováža na spolkové územie.

2. Dovozca nesmie stanoviť nižšiu cenu, po odpočítaní dane z pridanej hodnoty [ďalej len, DPH‘], ako je predajná cena pre verejnosť stanovená alebo odporúčaná vydavateľom pre štát vydania, alebo predajná cena pre verejnosť odporúčaná pre spolkové územie vydavateľom so sídlom mimo územia zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP).

3. Dovozca, ktorý v zmluvnom štáte Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP) nakupuje výrobky v zmysle § 1 za cenu nižšiu, ako je obvyklá kúpna cena, môže odchylne od odseku 2 stanoviť nižšiu cenu, ako je cena stanovená alebo odporúčaná vydavateľom pre štát vydania, alebo v prípade spätného dovozu, ako je cena stanovená vnútroštátnym vydavateľom, pomerne k dosiahnutej obchodnej výhode.

…

5. K predajnej cene pre verejnosť stanovenej na základe odsekov 1 až 4 sa pripočíta [DPH] platná v Rakúsku.“

5 § 5 BPrBG stanovuje:

„1. Cena, za ktorú koneční predajcovia predávajú konečným spotrebiteľom výrobky v zmysle § 1, môže byť nižšia najviac o 5 %, ako je predajná cena pre verejnosť stanovená na základe odseku 3.

2. Konečnípredajcovia nesmú v obchodnom styku a na účely hospodárskej súťaže oznamovať nižšiu cenu, ako je predajná cena pre verejnosť v zmysle odseku 1.

3 Odsek 1 sa nevzťahuje na výrobky v zmysle § 1, ktorých konečná predajná cena bola podľa § 4 prvýkrát zverejnená skôr ako pred 24 mesiacmi a ktorých dátum dodania je starší ako šesť mesiacov.“

*Zmluvný systém Sammelrevers*

6 Najmä z rozhodnutia vnútroštátneho súdu a z pripomienok Komisie Európskych spoločenstiev vyplýva, že do 30. júna 2000 bol medzi nemeckými a rakúskymi vydavateľmi a kníhkupectvami uzatvorený rad typových zmlúv predstavujúci systém Sammelrevers 1993. Tento systém sa týkal stanovovania predajnej ceny kníh v nemeckom jazyku a zakladal sa v podstate na povinnosti kníhkupectiev dodržiavať maloobchodnú cenu stanovenú vydavateľom.

7 Sammelrevers bol oznámený Komisii, ktorá 22. januára 1998 vydala oznámenie o výhradách a následne v stanovisku z 8. februára 2000 požiadala o vystúpenie rakúskych vydavateľov a o odstránenie akéhokoľvek cezhraničného dosahu najneskôr k 30. júnu 2000. Strany, ktorým bolo určené uvedené oznámenie, teda 31. marca 2000 a 10. mája 2000 predložili zmenené znenie Sammelrevers upravujúce vypovedanie zmlúv uzatvorených rakúskymi vydavateľmi a kníhkupectvami, ktoré tým oficiálne vystúpili z tohto systému. Nový systém bol následne predmetom negatívneho atestu [vec COMP/34.657 — Sammelrevers (Ú. v. ES C 162, 2000, s. 25)], v ktorom Komisia konštatovala neexistenciu citeľných účinkov na cezhraničné toky.

**Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky**

8 Fachverband má právomoc uverejňovať predajné ceny pre verejnosť, ktoré sú podľa § 3 ods. 1 BPrBG záväzné pre kníhkupectvá pri predaji kníh v nemeckom jazyku v Rakúsku, a dohliadať na to, aby maloobchodníci v reklame týkajúcej sa týchto kníh dodržiavali predajnú cenu pre verejnosť.

9 LIBRO prevádzkuje v Rakúsku 219 organizačných zložiek. Až 80 % kníh, ktoré uvádza na trh, pochádza zo zahraničia.

10 Od augusta 2006 LIBRO začal v súvislosti s knihami vydanými v Nemecku robiť reklamu ich predaja na rakúskom území na základe cien uplatňovaných v Nemecku, čiže za ceny nižšie ako minimálne ceny stanovené pre rakúske územie.

11 Fachverband podal na prvostupňový súd návrh na vydanie predbežného opatrenia smerujúci k zaviazaniu LIBRO, aby nevykonával takúto reklamu. Prvostupňový súd tomuto návrhu vyhovel, pričom usúdil, že rakúsky systém cenovej regulácie síce predstavuje obmedzenie voľného pohybu tovaru v rozpore s článkom 28 ES, ale je „odôvodnený kultúrnymi aspektmi a požiadavkou na zachovanie rozmanitosti médií“. Toto rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom odvolacieho súdu.

12 LIBRO podal proti tomuto rozsudku opravný prostriedok „Revision“. Oberster Gerichtshof vo svojom rozhodnutí uvádza, že v judikatúre Spoločenstva v oblasti cenových systémov, najmä v rozsudkoch z 10. januára 1985, Association des Centres

distributeurs Leclerc a Thouars Distribution (229/83, Zb. s. 1), a z 3. októbra 2000, Échirolles Distribution (C-9/99, Zb. s. I-8207), Súdny dvor ešte neodpovedal na otázku, či a prípadne za akých podmienok právo Spoločenstva bráni vnútroštátnemu systému cenovej regulácie, ako je ten, ktorý je sporný vo veci samej. Okrem toho zdôrazňuje, že rakúska právna veda v súvislosti s analýzou zlučiteľnosti tohto systému s pravidlami práva Spoločenstva nie je jednotná.

13 Za týchto okolností Oberster Gerichtshof rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 28 ES vykladať tak, že sám osebe bráni uplatneniu vnútroštátnych ustanovení, ktoré zaväzujú výlučne dovozcov kníh v nemeckom jazyku stanoviť a zverejniť predajnú cenu pre verejnosť kníh dovážaných na vnútroštátne územie, ktorá je pre konečného predajcu záväzná, pričom táto cena nesmie byť nižšia, po odpočítaní [DPH], ako je predajná cena pre verejnosť stanovená alebo odporúčaná vydavateľom pre štát vydania alebo ako je predajná cena pre verejnosť odporúčaná pre vnútroštátne územie vydavateľom so sídlom mimo zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP), a zároveň existuje výnimka z tohto pravidla, v zmysle ktorej dovozca, ktorý nakupuje v štáte, ktorý je zmluvou stranou EHP, za nižšiu cenu, ako sú obvyklé nákupné ceny, smie stanoviť nižšiu cenu, ako je cena stanovená alebo odporučená vydavateľom pre štát vydania — v prípade spätného dovozu cena stanovená vnútroštátnym vydavateľom — pomerne k dosiahnutej obchodnej výhode?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:

Je možné vnútroštátnu právnu úpravu o pevnej cene kníh uvedenú v prvej otázke, samu osebe nezlučiteľnú s článkom 28 ES — prípadne takisto ako spôsoby predaja zasahujúce do voľného pohybu tovaru –, ktorej účel je vymedzený veľmi všeobecne

potrebou prihliadať na „osobitosť kníh ako kultúrneho statku, záujem spotrebiteľov na primeraných cenách kníh a hospodárske danosti kníhkupectiev“, odôvodniť na základe článku 30 ES alebo článku 151 ES napríklad z dôvodu všeobecného záujmu na podpore výroby kníh, na rozmanitosti knižných titulov v regulovaných cenách a na rozmanitosti maloobchodníkov — napriek nedostatku empirických údajov, ktoré by boli spôsobilé preukázať, že právna regulácia cien kníh je vhodným prostriedkom na dosiahnutie cieľov, ktoré sleduje?

3. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku:

Je vnútroštátna právna úprava o pevnej cene kníh uvedená v prvej otázke zlučiteľná s článkom 3 ods. 1 písm. g) ES, s článkom 10 ES a článkom 81 ES napriek tomu, že bez časového alebo vecného prerušenia nasledovala a nahradila skorší systém regulácie cien kníh, založený na zmluvnom záväzku kníhkupectiev uplatňovať ceny stanovené vydavateľmi pre výrobky vydavateľstva (systém Sammelrevers 1993)?“

**O prejudiciálnych otázkach**

14 Keďže spor vo veci samej sa týka dovozu kníh, ktoré LIBRO dováža z iného členského štátu, odpovede Súdneho dvora sa musia týkať otázky, či ustanovenia Zmluvy ES o obchode v rámci Spoločenstva bránia ustanoveniam BPrBG týkajúcim sa dovozu kníh v nemeckom jazyku z iného členského štátu.

*O prvej otázke*

15 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 28 ES vykladať tak, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave o cenách dovážaných kníh, aká je obsiahnutá v § 3 ods. 2, 3 a 5 BPrBG.

16 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa má za opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenia v zmysle článku 28 ES považovať každá obchodnoprávna úprava členských štátov, ktorá môže priamo alebo nepriamo, skutočne alebo potenciálne tvoriť prekážku obchodu v rámci Spoločenstva (pozri najmä rozsudok z 11. júla 1974, Dassonville, 8/74, Zb. s. 837, bod 5).

17 Takúto prekážku však nemôže predstavovať uplatnenie vnútroštátnych ustanovení obmedzujúcich alebo zakazujúcich určité spôsoby predaja na výrobky pochádzajúce z iných členských štátov, ak sa tieto ustanovenia týkajú všetkých dotknutých subjektov vykonávajúcich svoju činnosť na vnútroštátnom území a ak sa z právneho aj zo skutkového hľadiska rovnakým spôsobom týkajú predaja domácich výrobkov, ako aj výrobkov pochádzajúcich z iných členských štátov. Ak sú totiž tieto podmienky splnené, uplatnenie právnych úprav tohto typu na predaj výrobkov pochádzajúcich z iného členského štátu a spĺňajúcich pravidlá stanovené týmto štátom nie je spôsobilé brániť ich prístupu na trh alebo sťažovať ho viac ako prístup domácich výrobkov (pozri rozsudky z 24. novembra 1993, Keck a Mithouard, C-267/91 a C-268/91, Zb. s. I-6097, body 16 a 17, a z 10. februára 2009, Komisia/Taliansko, C-110/05, Zb. s. I-519, bod 36).

18 Podľa Fachverband a rakúskej, nemeckej a francúzskej vlády právna úprava sporná vo veci samej zavádza spôsob predaja vzťahujúci sa bez rozdielu na domáce knihy a na

dovážané knihy, ktorý nezahŕňa menej výhodné zaobchádzanie s dovážanými knihami, keďže stanovuje povinnosť stanoviť predajnú cenu pre verejnosť vo vzťahu k všetkým knihám v nemeckom jazyku bez ohľadu na ich pôvod.

19 Túto argumentáciu nemožno prijať. Prejudiciálna otázka sa totiž nevzťahuje na § 3 ods. 1 BPrBG, ktorý sa týka povinnosti vydavateľov a dovozcov stanoviť maloobchodné ceny domácich a dovážaných kníh, ale na odseky 2 a 3 tohto paragrafu, ktoré sa vzťahujú len na dovážané knihy.

20 Keďže taká vnútroštátna právna úprava o cenách kníh, aká je obsiahnutá v § 3 BPrBG, sa netýka vlastností týchto výrobkov, ale len spôsobov, akými môžu byť tieto výrobky predávané, treba na ňu hľadieť tak, že sa týka spôsobov predaja v zmysle už citovaného rozsudku Keck a Mithouard. Ako vyplýva z tohto rozsudku, na takýto spôsob predaja sa zákaz stanovený v článku 28 ES nevzťahuje iba vtedy, ak spĺňa podmienky uvedené v bode 17 tohto rozsudku.

21 V tejto súvislosti treba konštatovať, že uvedený § 3 ods. 2 tým, že zakazuje rakúskym dovozcom kníh v nemeckom jazyku stanoviť nižšiu cenu, ako je predajná cena pre verejnosť stanovená alebo odporúčaná vydavateľom pre štát vydania, po odpočítaní DPH, upravuje, ako zdôraznili Komisia a Dozorný orgán EZVO, menej výhodné zaobchádzanie s dovážanými knihami, keďže bráni rakúskym dovozcom a zahraničným vydavateľom stanoviť minimálne maloobchodné ceny podľa vlastností dovozného trhu, zatiaľ čo rakúski vydavatelia si môžu sami voľne stanovovať takéto cenové prahy pre predaj svojich výrobkov na vnútroštátnom trhu.

22 V dôsledku toho sa takáto právna úprava musí považovať za opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenie dovozu v rozpore s článkom 28 ES, keďže vo vzťahu k dovážaným knihám vytvára odlišnú úpravu, ktorej účinkom je menej výhodné

zaobchádzanie s výrobkami pochádzajúcimi z iných členských štátov (pozri v tomto zmysle rozsudok Association des Centres distributeurs Leclerc a Thouars Distribution, už citovaný, bod 23).

23 Nemecká vláda na pojednávaní tvrdila, že všetky úvahy o obmedzujúcich účinkoch rakúskej právnej úpravy sú neopodstatnené, pretože dovoz kníh pochádzajúcich z Nemecka do Rakúska v skutočnosti pokrýva väčšinu rakúskeho trhu, a že rakúsky trh s knihami v nemeckom jazyku nemôže byť posudzovaný samostatne vo vzťahu k nemeckému trhu. V skutočnosti existuje jediný trh, v ktorom je rozdiel v maloobchodnej cene minimálny, a teda rôzne vydania tej istej knihy predávané v týchto dvoch členských štátoch si nekonkurujú.

24 Tieto údaje, ktoré napokon neboli spochybnené, nemožno zohľadniť. Aj za predpokladu, že vydavateľstvá kníh v nemeckom jazyku, najmä tie, ktoré sú usadené v Nemecku, nie sú znevýhodnené rakúskou právnou úpravou o cenách dovážaných kníh, ktorá umožňuje vykonávať kontrolu nad cenami uplatňovanými na rakúskom trhu a tiež ubezpečiť sa, že tieto ceny nebudú nižšie ako ceny uplatňované v štáte vydania, totiž tieto úvahy neumožňujú vylúčiť, že účinkom právnej úpravy, ako je tá, ktorá je sporná vo veci samej, je obmedzenie konkurenčnej kapacity rakúskych dovozcov, ktorí na svojom trhu nemôžu konať voľne, na rozdiel od rakúskych vydavateľov, ktorí sú ich priamymi konkurentmi.

25 Fachverband a rakúska vláda okrem toho zdôrazňujú, že v každom prípade je voľnosť pri stanovovaní maloobchodnej ceny zaručená možnosťou uplatniť nižšiu cenu, ako je cena uplatňovaná zahraničným vydavateľom, pokiaľ toto zníženie zodpovedá obchodnej výhode získanej dovozcom, priznanou dovozcovi v § 3 ods. 3 BPrBG, ako aj možnosťou uplatňovať zľavu 5 % z ceny stanovenej v zmysle § 3 ods. 1 BPrBG, priznanou konečnému predajcovi v § 5 toho istého zákona.

26 LIBRO naproti tomu zdôrazňuje, že vzhľadom na to, že ceny kníh nemôžu byť známe pred ich uvedením na trh, keďže, ako zdôraznila generálna advokátka, ceny, za ktoré veľkoobchodníci alebo maloobchodníci nakupujú knihy od nemeckých vydavateľov, sú v zásade predmetom obchodného tajomstva, dovozcovia nemôžu vypočítať výhodu získanú pri nákupe, a teda vypočítať zľavu upravenú v § 3 ods. 3 BPrBG.

27 V tejto súvislosti treba konštatovať, že možnosť zľavy upravená v tomto odseku nemôže byť, ako uvádza rakúska vláda, považovaná za formu kompenzácie umožňujúcu dovozcovi zohľadniť v maloobchodnej cene všetky výhody získané v štáte vývozu podľa vlastnej cenovej politiky. Dovozca, ktorý tak ako LIBRO nakupuje vysoký počet kníh, nemôže napriek tomuto pravidlu voľne stanoviť zľavy pre všetky dovážané knihy nižšie ceny ako ceny uplatňované v štáte vydania. Zľavu môže totiž uplatniť iba na knihy, ktoré získal za výhodnejšiu cenu.

28 Rovnako ani možnosť konečného predajcu uplatňovať na základe § 5 ods. 1 BPrBG zľavu 5 % z ceny stanovenej vydavateľmi a dovozcami, ktorá je priznaná tak vo vzťahu k predaju kníh vydaných v Rakúsku, ako aj k predaju dovážaných kníh, nemôže predstavovať prvok odôvodňujúci záver, že BPrBG zaručuje voľnosť všetkých podnikov zúčastňujúcich sa na rôznych častiach obchodného reťazca stanoviť ceny kníh v nemeckom jazyku dovážaných do Rakúska, keďže táto možnosť sa týka len okamihu predaja konečnému spotrebiteľovi a § 5 ods. 2 BPrBG neumožňuje robiť takejto zľave reklamu. Cenou oznámenou verejnosti teda ostáva cena stanovená podľa pravidiel upravených v § 3 BPrBG.

29 Za týchto podmienok je potrebné na prvú otázku odpovedať, že vnútroštátna právna úprava, ako je právna úprava sporná vo veci samej, ktorá zakazuje dovozcom kníh v nemeckom jazyku stanoviť nižšiu cenu, ako je predajná cena pre verejnosť stanovená

alebo odporúčaná vydavateľom v štáte vydania, predstavuje „opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenie dovozu“ v zmysle článku 28 ES.

*O druhej otázke*

30 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či v prípade kladnej odpovede na prvú otázku môže byť taká vnútroštátna právna úprava o cenách dovážaných kníh, aká je obsiahnutá v § 3 ods. 2, 3 a 5 BPrBG, ktorej cieľom je v zmysle § 1 tohto zákona „tvorba ceny [kníh], ktorá zohľadňuje osobitosť kníh ako kultúrneho statku, záujem spotrebiteľa na primeraných cenách kníh a hospodárske danosti kníhkupectiev“, odôvodnená na základe článkov 30 ES a 151 ES.

31 Rakúska vláda zdôrazňuje, že ak by neexistoval takýto systém minimálnej pevnej ceny dovážaných kníh v nemeckom jazyku, došlo by k zníženiu cien kníh určených pre širokú verejnosť, ktoré by spôsobilo stratu ziskových marží dosiahnutých vďaka predaju tohto typu kníh. Z takejto straty by vyplývalo, že by už nebolo možné financovať výrobu titulov s náročnejším obsahom, ale ekonomicky menej atraktívnych, ani ich uvádzanie na trh a že malé kníhkupectvá, ktoré normálne ponúkajú široký výber kníh tejto povahy, by boli vytlačené z trhu veľkými kníhkupectvami, ktoré predávajú predovšetkým komerčné výrobky. Okrem toho uvádza, že v takom trhu, ako je rakúsky trh, charakteristický veľmi slabou koncentráciou kníhkupectiev a značným dovozom z Nemecka, tento systém predstavuje primeraný nástroj na účely uskutočnenia uvedených naliehavých cieľov všeobecného záujmu.

32 V tejto súvislosti je potrebné na úvod uviesť, že také ciele uvádzané vnútroštátnym súdom, ako je ochrana kníh ako kultúrneho statku, nemôžu predstavovať dôvod odôvodňujúci opatrenia obmedzujúce dovoz v zmysle článku 30 ES (pozri v tomto zmysle rozsudok Association des Centres distributeurs Leclerc a Thouars Distribution a i., už citovaný, bod 30). Na ochranu kultúrnej rozmanitosti vo všeobecnosti nemožno

hľadieť tak, že by sa na ňu vzťahovala „ochrana národného kultúrneho bohatstva, ktoré má umeleckú, historickú alebo archeologickú hodnotu“ v zmysle článku 30 ES.

33 Navyše na článok 151 ES, ktorý sa venuje činnosti Európskeho spoločenstva v oblasti kultúry, sa nemožno — ako uviedla generálna advokátka — odvolávať ako na ustanovenie zavádzajúce do práva Spoločenstva dôvod odôvodňujúci akékoľvek vnútroštátne opatrenie v tejto oblasti spôsobilé tvoriť prekážku obchodu v rámci Spoločenstva.

34 Naproti tomu ochranu kníh ako kultúrneho statku možno považovať za naliehavú požiadavku verejného záujmu spôsobilú odôvodniť opatrenia obmedzujúce voľný pohyb tovaru pod podmienkou, že takéto opatrenia sú vhodné na dosiahnutie stanoveného cieľa a nezachádzajú nad rámec toho, čo je na jeho uskutočnenie potrebné.

35 Z tohto hľadiska, ako uviedli Komisia a Dozorný orgán EZVO, je možné dosiahnuť cieľ ochrany kníh ako kultúrneho statku opatreniami menej obmedzujúcimi dovozcu, napríklad tým, že sa dovozcovi alebo zahraničnému vydavateľovi umožní stanoviť predajnú cenu pre rakúsky trh, ktorá zohľadňuje charakteristické vlastnosti tohto trhu.

36 Za týchto podmienok je potrebné na druhú otázku odpovedať, že vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá zakazuje dovozcom kníh v nemeckom jazyku stanoviť nižšiu cenu, ako je predajná cena pre verejnosť stanovená alebo odporúčaná vydavateľom v štáte vydania, nie je možné odôvodniť ani na základe článkov 30 ES a 151 ES, ani naliehavými požiadavkami všeobecného záujmu.

37 Vzhľadom na odpoveď na prvé dve otázky nie je potrebné odpovedať na tretiu otázku položenú vnútroštátnym súdom.

## O trovách

38 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. **Vnútroštátna právna úprava, ktorá zakazuje dovozcom kníh v nemeckom jazyku stanoviť nižšiu cenu, ako je predajná cena pre verejnosť stanovená alebo odporúčaná vydavateľom v štáte vydania, predstavuje „opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenie dovozu“ v zmysle článku 28 ES.**

2. **Vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá zakazuje dovozcom kníh v nemeckom jazyku stanoviť nižšiu cenu, ako je predajná cena pre verejnosť stanovená alebo odporúčaná vydavateľom v štáte vydania, nie je možné odôvodniť ani na základe článkov 30 ES a 151 ES, ani naliehavými požiadavkami všeobecného záujmu.**

Podpisy